

KANSALLINEN ENNALLISTAMISSUUNNITELMA

Ennallistamissuunnitelman valmistelu,
teemaryhmä 3, kaupunkiympäristöt

Kokousaineistot, kokous 10, 26.2.2026

ADOBE STOCK

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

Asialista

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
3. Toimenpiteiden tarkennus ja vaikutusten arviointi
4. Mahdolliset rahoitustarpeet
5. Kaupunkiekosysteemialueiden rajausten tilanne
6. Muut asiat
7. Seuraavat kokoukset
 - 20.3. klo 13.30-15.30
8. Kokouksen päättäminen

Artikla 8 ei
velvoita
kaavoitusta

EU:n ennallistamisasetus artikla 8 (kaupunkiympäristöt)

Kaupunkiekosysteemialueiden

kaupunkivihreä ja latvuspeitto:

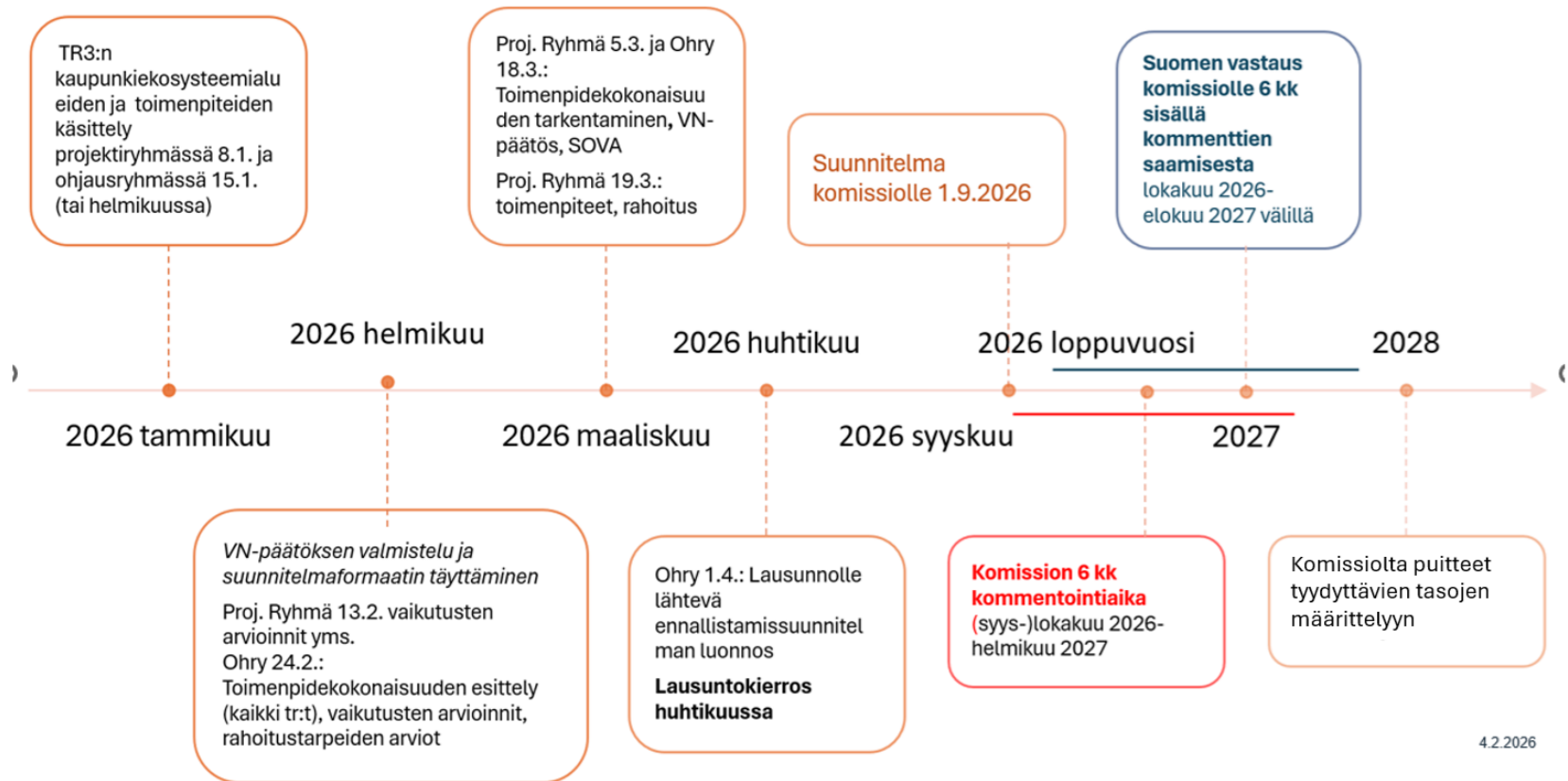
- ei nettohävikkiä 2030 saakka
- **kasvava kehityssuunta 2031 alkaen**
 - kaupunkivihreä kansallisella tasolla
 - latvuspeitto kullakin kaupunkiekosysteemialueella kunnes **tyydyttävä taso** on saavutettu.

Jäsenvaltio
määrittelee

Nettohävikkitarkastelun ulkopuolelle voidaan jättää kaupunkiekosysteemialueet, joissa kaupunkivihreän osuus ylittää 45 % ja puuston latvuspeitto 10 %.

Jäsenvaltio
määrittelee

Alustava aikataulu

Toimenpidevalmistelun eteneminen

- Toimenpidekokonaisuus koostuu konkreettisesti kaupunkiympäristöä viherryttävistä toimista sekä niitä ohjaavista ja mahdollistavista toimista, jotka muodostavat kiinteästi toisiinsa kytkeytyvän ja toisiaan tukevan kokonaisuuden.
- Kunnat voivat valita toimenpiteistä omalta kannaltaan vaikuttavimmat toimet. Pääosa toimista toteutetaan kunnissa ja kuntien toimesta, osa ohjaavista ja tukevista toimista edellyttää kansallisen tason toteuttajaa (esim. informaatio-ohjaus).
- Pyritty huomioimaan yhteensovittaminen maatalousympäristöjen teemaryhmän näkökulmien kanssa (latvuspeitto lisäämistavoite & pölyttäjiä elinolosuhteet).
- Toimenpideideoita koottiin laajapohjaisten työpajojen (22.9. latvuspeitto, 9.10. kaupunkivihreä, 15.12. kokonaisuus) avulla ja sidosryhmien kannanotot huomioiden.
- Käsittely TR3:ssa 12/2025 ja 01/2026, projektiryhmässä 01/2026 ja 02/2026 ja ohjausryhmässä 02/2026. Toimenpiteiden sisältöjä tarkennetaan valmistelun aikana.

Ehdotetut toimenpiteet: A Konkreettiset toimet

1 Katuympäristöjen ja pysäköintialueiden puuston lisääminen

- Lisätään puuston määrää erityisesti tiiviin keskustan katuympäristössä ja parkkipaikoilla ja uudistetaan katutilan tilajakoa siten, että kaupunkiympäristöön muodostuu viherjatkumoita. Ennakoidaan jo katuympäristöjen suunnitteluvaiheessa katupuiden säilyttäminen ja niiden elinolojen parantaminen.

2 Koulujen, päiväkotien ja muiden palvelukohteiden pihojen kaupunkivihreän ja puuston lisääminen

- Lisätään koulujen, päiväkotien ja muiden julkisten ja yksityisten palvelukohteiden pihojen puustoa ja kaupunkivihreää. Tavoitteena on kehittää pihoja luonnonmukaisiksi, oppimista ja hyvinvointia tukeviksi ympäristöiksi erityisesti helposti saavutettavilla kunnallisesti hallinnoituilla alueilla. Toimenpidettä toteutetaan peruskorjausten yhteydessä ja uusia kohteita suunniteltaessa.

3 Kaupallisten alueiden, teollisuusalueiden ja brownfield-alueiden viherryttäminen

- Lisätään kaupunkivihreää ja puustoa paljon tilaa vievillä kaupallisilla, teollisuus- ja varastoalueilla sekä viherrytetään käytöstä poistuneita teollisuus-, satama- ja varastoalueita ja esim. käyttötarkoitukseltaan muuntuvia asema-alueita. Näillä alueilla lisäämisen potentiaali voi olla paikallisesti merkittävä.

4 Kaupunkivihreän kytkeytyneisyyden lisääminen

- Lisätään viheryhteyksiä tunnistamalla ja poistamalla niiden välisiä katkoksia sekä huomioimalla mahdollisuuksien mukaan myös viher- ja hulevesialueiden kytkökset (siniviherrakenteet). Kartoitetaan ja viherrytetään vähän käytetyt alueet ja vahvistetaan samalla alueiden ekologisia verkostoja.

Ehdotetut toimenpiteet: B Tukevat ja ohjaavat toimet

5 Tietopohjan vahvistaminen ja informaatio-ohjaus

- Vahvistetaan kaupunkivihreän ja latvuspeiton tietopohjaa ja seuranta- ja ohjausta sekä informaatio-ohjausta ja yhteistyötä. Kokonaisuus voi sisältää esim. viherrakenteen tietopohjan ja seurannan kehittämistä, asiantuntijoiden osaamisen vahvistamista, hyvien käytäntöjen kokoamista ja viestintää, kampanja- ja haastetoimia sekä ohjelmallista tukea. Laaditaan mm. materiaali vihreän terveystyön ja oppimisvaikutuksista sekä ohjeet brownfieldien sekä päiväkotien ja koulujen pihojen viherryttämiseen.

6 Kaupunkivihreän rahoituspolku ja kannusteet

- Sisältää rahoituksellisia (valtionavustus, jos rahaa on käytettävissä) keinoja. Jos suunnitelman laatimisen jälkeen määriteltävien kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvutavoitteiden saavuttaminen osoittautuu haasteelliseksi, tarvittaessa selvitetään mahdollisia fiskaalisia keinoja kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseksi vuodesta 2040 eteenpäin.

7 Kuntien viherryttämissuunnitelmien ja muiden ohjelmien laatiminen

- Sisällytetään Art 8 toimeenpanoa tukevat kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämistavoitteet EU:n biodiversiteettistrategian kehottamiin yli 20 000 asukkaan kuntien viherryttämissuunnitelmiin tai muihin ohjelmiin, kuten luonnon monimuotoisuusohjelmat, luonnonhoitosuunnitelmat, luonnonsuojeluohjelmat, viheralueohjelmat ja viherrakennepohjat.

8 Viherympäristötavoite kaupunkikehittämisen sopimusvälineisiin

- Lisätään soveltuvin osin viherympäristötavoitteet kaupunkikehittämistä koskeviin sopimusvälineisiin, joita ovat tällä hetkellä esim. MAL-sopimukset ja SUMP-suunnitelmat. Tarkemmat tavoitteet määritellään kunkin sopimuskokonaisuuden ja neuvottelujen yhteydessä.

Toimenpide	Pääeko-systeemi, muut liittyvät ekosyst.	Nykytila: Suunniteltu/ Hyväksytty/ Toteutuksessa/ Toteutettu, vaik. ei täysin saavut.	Aikataulu: - 30.6.2032 / 2040 tai 2050 saakka/ Muu jakso	Komission toimenpidetypologia	Toimenpiteen kohteen pinta-ala	Rahoitustarpeet: 8/2020-7/2024 , 8/2024-6/2032, 7/2032-12/2050
1 Katuympäristöjen ja pysäköintialueiden puuston lisääminen	kaupunkiekosyst.	suunniteltu	2031-2050	Greening of transport routes/ infrastructure		
2 Koulujen, päiväkotien ja muiden palvelukohteiden pihojen kaupunkivihreän ja puuston lisääminen	kaupunkiekosyst.	suunniteltu	2031-2050	Greening of buildings/ developments		
3 Kaupallisten alueiden, teollisuusalueiden ja brownfield-alueiden viherryttäminen	kaupunkiekosyst.	suunniteltu	2031-2050	Change of land use; Greening of buildings/ developments		
4 Kaupunkivihreän kytkeytyneisyyden lisääminen	kaupunkiekosyst.	suunniteltu	2031-2050	Improving ecosystem quality		
5 Tietopohjan vahvistaminen ja informaatio-ohjaus	kaupunkiekosyst.	suunniteltu	2031-2050	Education and awareness raising		
6 Kaupunkivihreän rahoituspolku ja kannusteet	kaupunkiekosyst.	suunniteltu, osin selvitetään tarvittaessa myöhemmin	tarkentuu myöhemmin	Economic and other incentives		
7 Kuntien viherryttämissuunnitelmien ja muiden ohjelmien laatiminen	kaupunkiekosyst.	EU:n BD-strategia suosittelee, osin tehty	2031-2050	Other enabling and supporting measures		
8 Viherympäristötavoite kaupunkikehittämisen sopimusvälineisiin	kaupunkiekosyst.	nykyisissä MAL-sopimuksissa hyvin ohuesti	tarkentuu sopimusten kautta	Other enabling and supporting measures	sopimusten kohdekunnat	

Toimenpiteiden vaikutusten arviointi

- Asetuksen preambulan mukaan toimenpiteet olisi suunniteltava siten, että huomioidaan mm. ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen sekä luonnonkatastrofien ja maaperän huonontumisen vaikutusten ehkäiseminen ja hallinta. Toimilla tulisi optimoida ekosysteemien ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset toiminnot, ml. tuottavuuspotentiaali ja vaikutus alueiden ja yhteisöjen kestäväan kehitykseen. Lisäksi huomioidaan ennakoitavissa olevat sosioekonomiset vaikutukset ja arvioidut hyödyt.
- Kansallisten reunaehtojen mukaisesti toimenpiteiden tulee olla mm. kustannustehokkaita, hyväksyttäviä ja oikeudenmukaisia, ja tavoitteena on monivaikutteisuus (esim. ilmasto, terveys, talous). Etusijalla ovat vapaaehtoiset keinot.
- Ennallistamissuunnitelman SOVA-arviointia varten teemaryhmissä täytetään jokaisesta toimenpiteestä toimenpidekortti, joka sisältää komission suunnitelman C-osan edellyttämät tiedot sekä teemaryhmän arvion SOVAn mukaisista ympäristö- ja talousvaikutuksista.
- **Käydään läpi toimenpidekortit ja niihin sisältyvät alustavat vaikutusten arvioinnit.**
Toimenpidekortit 18.2. tilanteen mukaisia. Eivät välttämättä sisällä kaikkia 23.2. päättyneen kommenttikierroksen huomioita.

Mahdolliset rahoitustarpeet

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

Ennallistamissuunnitelman kustannusosion sisältö

A Horisontaaliset toimenpiteet

- A.1 Seuranta ja raportointi (kaikkia luontotyyppiryhmiä koskevat tarpeet).
- A.2 Tutkimus, mukaan lukien tietoaukkojen korjaaminen (kaikkia luontotyyppiryhmiä koskevat tarpeet)
- A.3 Muut (vapaaehtoinen, vapaat tekstikentät, muut kuin kokonaisuuksiin A1 ja A2 kohdistuvat horisontaaliset kustannukset kaikkia luontotyyppiryhmiä koskien)

B Toimenpiteet ekosysteemityypeittäin

- B.1 Kosteikkojen ekosysteemit (rannikko ja sisämaa)
- B.2 Niittyjen ekosysteemit
- B.3 Jokien ja järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden ekosysteemit
- B.4 Metsäekosysteemit
- B.5 Nummien ja pensaikkojen ekosysteemit
- B.6 Kallioiden ja dyynien sekä harvan kasvipeitteen ekosysteemit
- B.7 Maatalouden ekosysteemit
- **B.8 Kaupunkien ekosysteemit**
- B.9 Meriekosysteemit
- B.10 Muut ekosysteemit

C Muut toimenpiteet, jotka eivät liity tiettyihin ekosysteemeihin ******(vapaaehtoinen)******

- C.1 Muut (vapaaehtoinen, vapaat tekstikentät, muut kuin kokonaisuuksiin B1-B10 kohdistuvat toimenpiteet, jotka katsotaan välttämättömiksi luontodirektiivin toimeenpanon kannalta)

Kaupunkiekosysteemialueet

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

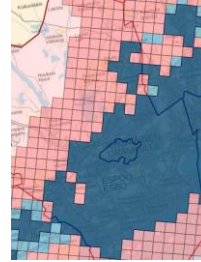
Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

Kaupunkiekosysteemialueiden rajaukset

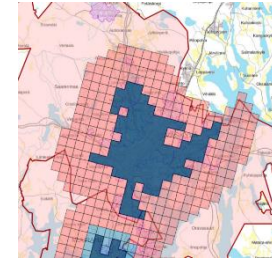
- Kaupunkiekosysteemialueeksi rajataan kunnan ehdotuksen mukaisesti:
 - **vain taajaan asuttu UCC-alue** (12 kuntaa) tai
 - **taajaan asuttu UCC-alue + lähialueruudut** (49 kuntaa, yksittäisten kuntien osalta voidaan vielä teknisiä tarkistuksia).
 - Jos kunta ei ole jättänyt ehdotusta rajauksesta, kaupunkiekosysteemialueeksi määritellään UCC-alue (5 kuntaa)
- Rajauksista toteutettiin kunnille kaksi kommenttikierrosta, joihin vastasi yhteensä 61 kuntaa. Mahdolliset lähialueruudut tuli ehdottaa 1 km² karttaruutuja käyttäen.
- Ahvenanmaan kanssa on käyty erillinen keskustelu Maarianhaminan kaupunkiekosysteemialueen rajauksesta.
- Kansallisen valmistelun tueksi pyydettiin komissiolta selvennystä asetuksen kirjauksiin ja käytiin tiedonvaihtoa kaupunkiekosysteemialueista Ruotsin ja Tanskan kanssa.
- TR3 linjasi käytettävistä kaupunkiekosysteemialueiden rajaustavoista vuoden 2025 lopulla pidetyissä kokouksissa ja kaupunkiekosysteemialuekohtaisten rajausten periaatteista kokouksessaan 02/2026.
- Rajausten yllä kuvatut periaatteet esiteltiin ja hyväksyttiin ohjausryhmässä 02/2026.

Esimerkkejä kuntien tekemistä rajausehdotuksista

Pelkkä UCC-alue

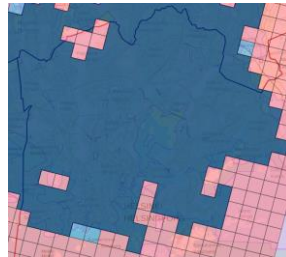

Espoo

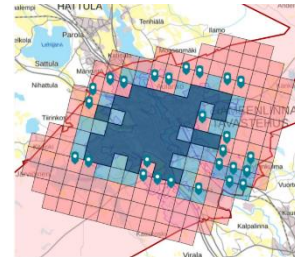

Jyväskylä

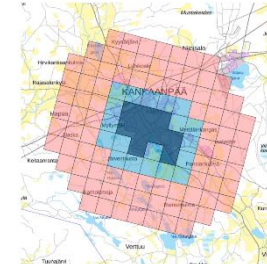
UCC-alue + lähialueruutuja

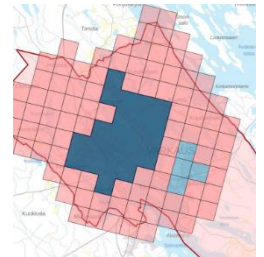
Helsinki

Hämeenlinna

Kankaanpää

Varkaus

UCC-alue - tummansininen
Kunnan ehdottama lähialue - vaaleansininen
Muut kyselyssä valittaviksi mahdollistetut ruudut – vaaleanpunainen

Muut asiat

- Tiedoksi Ruotsin kansallinen ennallistamissuunnitelma: [Förslag till nationell restaureringsplan och författningsändringar till följd av EU-förordning om restaurering av natur](#)
- MMM:n tilaamassa Tapio Oy:n hankkeessa selvitetty yksityisen sektorin mahdollisuuksia osallistua ennallistamisen rahoittamiseen [Ennallistamisen rahoituksen buustaus - Tapio](#)

Seuraavat kokoukset

- 20.3.2026

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie